संस्कृत-वार्ता:

दिनाङ्क : 01/07/2025
सायम् : 06:20 pm

इयम् आकाशवाणी

सम्प्रति वार्ता: श्रूयन्ताम्

प्रवाचक: - कृष्णप्रसाद:

आदौ-मुख्यवार्ता:

- केन्द्रीयमन्त्रिमण्डलेन प्रायः एकलक्ष-कोटिरूप्यकाणां वृत्ति-सम्बद्ध-प्रोत्साहन-योजना अनुमोदिता, येन देशे वृत्ति-सृजनस्य वृद्धिः भविष्यति सहैव हि अनुसंधान-विकास-नवान्वेषण-योजनाः अपि अनुमोदिताः।
- राष्ट्रम् डिजिटल्-इण्डिया इत्यस्य दशवर्षोत्सवं परिपालयति; प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना उक्तम् यत् एतत् अभियानं अधुना जनान्दोलनरूपेण, आत्मानिर्भरभारतस्य निर्माणस्य च कुञ्जीभूतास्तीति।
- भारत-पाकिस्तान-देशौ परस्परं नागरिक-बन्धितानां मत्स्यजीवीनाञ्च सूचेः विनिमयं कुरुत:।
- अमरीका-देशः भारत-प्रशान्तप्रदेशे भारतम् सामरिकसहयोगी इति अमन्यत्; एकः प्रमुखः व्यापार-व्यवहारः प्रायः घोषितः भविष्यति इति कथयति च।
- महिला-क्रिकेट्-क्रीडायां अद्य रात्रौ ब्रिस्टल्-नगरे द्वितीयायां टि-20- इति अन्ताराष्ट्रिय-क्रीडायां आतिथेय-इङ्ग्लेण्ड्-देशेन सह भारतं क्रीडिष्यति।

अथवार्ता: विस्तारेण

मन्त्रिमण्डलस्य निर्णया:

केन्द्रीयमन्त्रिमण्डलेन सर्वक्षेत्रेषु वृत्तिसृजनमुद्दिश्य, सामाजिकसुरक्षां प्रदातुञ्च, विशेषावधानेन विनिर्माणक्षेत्रे वृत्ति-सम्बद्ध-प्रोत्साहन-योजना अनुमोदिता अस्ति। अद्य नवदेहल्यां मन्त्रिमण्डलस्य निर्णयानाम् विषये प्रसारमाध्यमान् सम्बोधयन् सूचना-प्रसारण-मन्त्री अश्विनी वैष्णवः अवदत् यत्, प्रथमतया कार्यं कुर्वाणः कर्मचारिणः योजनान्तर्गतं एकमासस्य वेतनं पञ्चदश-

सहस्ररूप्यकाणि यावच्च प्राप्स्यन्तीति। सः अवदत् यत् नियोक्तृभ्यः अतिरिक्त-वृत्युत्पादनार्थं वर्षद्वयं यावत् प्रोत्साहनं प्रदाष्यते, अपि च विनिर्माणक्षेत्राय वर्षद्वयं यावत् विस्तृताः लाभाः दाष्यन्ते इति।

योजनैषा प्रायः एकलक्ष-कोटिरूप्यकाणां वर्तते। इयं योजना वर्षेषु सार्धत्रि- कोटिरूप्यकाणां वृत्यै प्रोत्साहनं प्रदातुम् सन्नद्धा अस्ति। एतेषु दशमलव द्वि उत्तरैक- कोटिसंख्यकाः लाभार्थिनः प्रथमवारं कार्यक्षेत्रे प्रवेशं करिष्यन्ति। योजनायाः लाभः विंशतिपञ्चविंशति वर्षस्य प्रथम-अगस्ततः विंशतिसप्तविंशति वर्षस्य एकत्रिंशजुलाई पर्यन्तं निर्मितानां कार्येषु प्रवर्तन्ते।

खेलो भारतनीतीत्यभिधिया क्रीडाकौशलानां विकासाय अपि केन्द्रीय मन्त्रिमंडलेन प्रस्ताव: स्वीकृतोऽस्ति।

मन्त्रिणा एतदपि सूचितं यत् केन्द्रमन्त्रिमण्डलेन एकलक्ष-कोटिरूप्यकाणां निधिः अनुसंधान-विकास-नवान्वेषण-योजनाभ्यः अपि स्वीकृतमस्तीति।

प्रधानमन्त्री-डिजिटल-इण्डिया

भारतं डिजिटल-इण्डिया इत्यभियानस्य दशवर्ष पूर्तिं परिपालयति, यद्धि श्रीमोदिना पञ्चदशोत्तर-द्विसहस्रतमवर्षे समारब्धमासीत्। प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी अवदत् यत् डिजिटल इण्डिया इति जनान्दोलनं जातम् अस्ति। डिजिटल इण्डिया इति आत्मानिर्भरभारतनिर्माणस्य केन्द्रबिन्दुः अस्ति, अनेनैव हि भारतदेशः विश्वस्य विश्वसनीयः नवान्वेषणसहभागी चास्तीति। डिजिटल्-इण्डिया-कार्यक्रमस्य दशवर्षपूर्त्यावसरे ब्लाग् इति मध्ये सः अलिखत् यत् भारतं डिजिटल्-गवर्नेन्स् इत्यतः वैश्विक-डिजिटल्-नेतृत्वम् प्रति, गम्यमानमस्ति। श्रीमोदी अलिखत् यत् भारतीयानां तन्त्रज्ञानस्य उपयोगक्षमतायाः विषये सन्देहप्रकटनस्यभावः दशकेभ्यानन्तरं परिवर्तितञ्च जायमानमस्ति। सः अधोरेखितवान् यत् यदा आशयः सम्यक् भवति तदा नवान्वेषणम् अशक्तान् सशक्तं करोति, अपि च सर्वसमावेशकोपायाः सीमान्तस्थानां जनानां जीवने सार्थकानि परिवर्तनानि आनयन्ति। अयमेव विश्वासः, अभिगम्यता च लोकतान्त्रीकरणस्य, समावेशिनः डिजिटलेति मूलसौकर्याणां निर्माणस्य, सर्वानपि अवसराणां निर्माणस्य चाधारम् डिजिटल्-इण्डिया इत्येनैव हि अस्थापयत् इति सः उक्तवान्। द्विचत्वारिंशत् लक्ष-किलोमीटर्-मितं यावत् आप्टिकल्-फैबर्-केबल् इतीदं, पृथिव्याः चन्द्रस्य च मध्ये एकादश-गुणितं दूरं भवति, अधुना दूरस्थग्रामान् अपि संयोजयति इति प्रधानमन्त्री अवधानं दत्तवान्। भारतस्य 5G प्रसारणं जगति द्रुततमम् अस्ति, केवलं वर्षद्वये चत्वारि दशमलव अष्ट एकं लक्षं इति बेस्-स्टेशन इति संस्थापितानि सन्ति। न केवलं नगरकेन्द्रेषु, अपितु गल्वान्, सियाचिन्, लद्दाख् इत्यादिषु अग्रसैनिकस्थलेष्वपि द्रुतगत्यन्तर्जालस्य प्रसारः भवन्नस्तीति प्रधानमन्त्री अवदत्। सः अवदत् यत् भारतस्य डिजिटल्-पब्लिक्-इन्फ्रास्ट्रक्चर् इत्यस्यान्तर्गतम् आधारः, कोविन्, डिजि-लॉकर्, फास्ट्-टैग्, पी. एम्-वाणी, वन्-नेशन्-वन्-सब्स्क्रिप्शन् इत्यादयः मञ्चाः अधुना वैश्विकरूपेण स्वीकृतानि सन्ति। सः उल्लिखतवान् यत् कोविन् इत्यनेन विश्वस्य बृहत्तमं व्याक्क्सिनेषन्-अभियानं समर्थितं, सपाद्विशत कोट्यधिकान्प्रायः क्यू. आर्.-सत्यापनयोग्यानि प्रमाणपत्राणि प्रदत्तानि। सः अवदत् यत् डिजि-लॉकर् इतीदं अधुना चतु:पंचाशत्- कोटिभ्यः उपयोक्तृभ्यः सेवां प्रददाति। श्रीमोदी अवदत् यत् भारतं एक दशमलव अष्ट लक्षात् अधिकैः स्टार्ट्-अप् इति नवोद्योगविशेषैः सह वैश्विकरूपेण शीर्षत्रयेषु स्टार्ट्-अप्-इकोसिस्टम्-मध्ये उद्भूतम् अस्ति। सः एतं विकासं न केवलं स्टार्ट-अप्-

आन्दोलनम्, अपितु तान्त्रिक-पुनर्जागरणम् इत्यप्यवोचत्। सः ए. आई. इति प्रतिभायाः प्रवेशे तथा च ए. आई. कौशल-केन्द्रीकरणे भारतस्य युवशक्तिमपि अधोरेखितवान्। आगामिदशकः इतोऽपि अधिकपरिवर्तनशीलः भविष्यतीति श्रीमोदी सबलं प्रतिपादितवान्।

विरामः

संस्कृतवार्तायाः संस्करणमिदम् इदानीम् आकाशवाणीतः प्रसार्यते। सममेव अयं कार्यक्रमः आकाशवाण्याः www.newsonair.gov.in वेबसाइट इत्यत्र, अथ newsonair मोबाइल एप इत्यत्र अपि उपलब्धो भविष्यति।

भारत-पाकिस्तान-बन्दिनः

अद्य भारत-पाकिस्तान-देशयोः परस्परं निग्रहे स्थितानां नागरिकबन्दीनां, मत्स्यजीविनाञ्च सूचेः आदानप्रदानं जातम् । विदेशमन्त्रालयानुसारं भारतेन स्वनिग्रहे द्व्यशीत्यधिकत्रिशत नागरिकाणां एकाशीति मत्स्यजीविनां च नामानि दत्तानि । तत्रैव पाकिस्तानदेशेनापि त्रिपञ्चाशन्नागरिकाणां त्रिनवत्यधिकैकशत-मत्स्यजीविनां च नामानि प्रदत्तानि । नवदिल्ल्यां नागरिकाणां मत्स्यजीविनां, तेषां नौकाभिः सह, पाकिस्तानस्य निग्रहात् विलुप्तानां भारतीयरक्षाकर्मचारिणां च शीघ्रं मुक्त्यै, स्वदेशं प्रत्यागमनाय च आह्वानं कृतमस्ति।

भारत-अमेरिका व्यापारः

अमेरिका-देशः भारत-प्रशान्तप्रदेशे प्रमुख-सामरिकसहयोगीरूपेण भारतस्य महत्त्वं पुनः दृढीकृतवान्, अपि च नवदेहली-वाशिङ्ग्टन्-नगरयोः मध्ये बहुप्रतीक्षित-व्यापार-व्यवहारेति घोषणायाः सन्निकटं स्तः इति दृढीकृतवान्। पत्रकारसम्मेलने संवाद-सचिवः करोलिन् लेविट् इत्येषः अस्मिन् क्षेत्रे भारतस्य भूमिकायाः प्रशंसाम् अकरोत् अनेनैव सह श्रीलेविटः अमेरिकादेशस्य राष्ट्रपतिना डोनाल्ड् ट्रम्पेन प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना सह दृढं व्यक्तिगतं सम्बन्धम् अधोरेखितवान्।

राष्ट्रपति-गोरखपुर

राष्ट्रपतिपदासीनया द्रौपदी मुर्मु इत्यनया अद्य उत्तर प्रदेशस्य गोरखपुरे गुरु-गोरखनाथ-आयुष-विश्वविद्यालयस्य उद्घाटनं विहितम्। विश्वविद्यालयं भारतस्य प्राचीनपरम्परागत-मूल्यानाम् आधुनिक-केन्द्रत्वेन वर्णयन्त्या राष्ट्रपतिना उक्तं यत् एषा संस्था न केवलं उत्तरप्रदेशस्य अपितु सम्पूर्णदेशस्य स्वास्थ्यसेवाक्षेत्रे महत्वपूर्णा सिद्धा भविष्यतीति।

राष्ट्रपतिमुर्मुः अवदत् यत् भारते योगस्य स्वास्थ्यसंरक्षणस्य च परम्परा अतिप्राचीना अस्ति। सा सप्त चत्वारिंशदधिक द्विसहस्रतमवर्षपर्यन्तं देशं विकसितं कर्तुं एतां परम्पराम् अग्रे नेतुम् आवश्यकतायाः उपरि बलं प्रदत्तवती।राष्ट्रपतिः गोरखपुरे अन्तिमेषु वर्षेषु आधारभूतसंरचनानां तीव्रविकासस्य विषये अपि प्रसन्नतां प्रकटितवती। अस्मिन् अवसरे उत्तरप्रदेशस्य राज्यपालः आनन्दी बेन पटेलः, मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथश्च उपस्थितौ आस्ताम् । अस्मिन् अवसरे प्रवदन् उत्तरप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथः उक्तवान् यत् अस्मिन् समये राज्यस्य स्वास्थ्यस्य सन्स्कृतेश्च नूतनयुगारम्भः इति वर्णितवान्। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत्

एतत् विश्वविद्यालयं स्वास्थ्यपर्यटनस्य नूतनगन्तव्यस्थानत्वेन विश्वं आकर्षयिष्यति। सः अवदत् यत् प्रत्येकस्मिन् मण्डले स्वास्थ्याय शतशय्यायुतं स्वास्थ्य-कल्याण-केन्द्रं निर्मितं भविष्यतीति च।

ऋतुविभागः

भारततर्तुविज्ञानविभागेन अद्य छत्तीसगढ, बिहार, ओडिशा, पूर्वमध्यप्रदेश, हिमाचलप्रदेश, पश्चिमोत्तरप्रदेशेषु च अतिवृष्टेः पूर्वानुमानं कृतमस्ति। ऋतुविभागानुसारम् आगामिषु सप्तदिनेषु झारखण्डे, उपहिमालयीय-पश्चिमबङ्गे, सिक्किमे, मध्यप्रदेशे, छत्तीसगढे च अत्यधिकवृष्टिः भविष्यति। अद्य दक्षिणप्रायद्वीपीयभारते विशेषतः तेलङ्गाना-तटीय-कर्नाटक-राज्ययोः अपि एतादृशी स्थितिः अपेक्षितास्तीति।

प्रधानमन्त्री-लेखं

ऊर्जाक्षेत्रे भारतस्य यात्रायाः पुनः दृढीकरणमिति, नूतन-अक्षय-ऊर्जा-मन्त्रिणा प्रल्हाद-जोशी-वर्येण लिखितं लेखं दैनिक-वार्तापत्रेषु प्रसारयन् प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना अद्य उक्तं यत् सौरशक्तिः वैश्विक-ऊर्जा-परिदृश्यं पुनः रूपयति, अन्ताराष्ट्रिय-सौर-सङ्घटनेन सम्पूर्णे विश्वे स्वच्छ-ऊर्जा-क्रान्तिः प्रेरिता अस्तीति। स्वस्य लेखे, श्रीजोशी अवदत् यत् भारतं सपादद्विशत गीगावाट् इति प्रायः नवीनीकरणीय-ऊर्जा-क्षमतां प्राप्नोदिति। सः इत्यपि अवदत् यत् एषा वृद्धिः प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदीवर्यस्य नेतृत्वे भारतस्य स्पष्टनीतेः विनियामकसंरचनायाः च कारणेन जायमानमस्तीति। प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना वित्तमन्त्रिणः निर्मला-सीतारामन् वर्यायाः एकं लेखम् अपि स्वीकृतम्, यस्मिन् उत्तम-सम्पर्कं, लद्दाखस्य लाभाय उपलभ्यमानानि प्रचुराणि संसाधनानि च अधोरेखितानि आसन्। स्वस्य लेखे तया उक्तमासीत् यत् केन्द्रशासितप्रदेशे उपलभ्यमानैः प्रचुरैः संसाधनैः लद्दाखराज्यम् कथं लाभम् आप्नोदिति सर्वत्र स्पष्टम् अस्ति। सा स्वलेखे इत्यपि अवोचत् यत् एतत् प्रधानमन्त्रिणः मोदिनः शासनस्य विशिष्टता अस्तीति।

महिला-क्रिकेट्

महिला-क्रिकेट्-क्रीडायां अद्य रात्रौ ब्रिस्टल्-नगरे द्वितीयायां टि-20- इति अन्ताराष्ट्रिय-क्रीडायां आतिथेय-इङ्ग्लेण्ड्-देशेन सह भारतं युद्ध्यति।

।। इति वार्ताः ।।